

Chambre
des Représentants

SESSION 1964-1965

10e AVRIL 1965

PROJET DE LOI

concernant la protection de la rémunération
des travailleurs.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL (I)
PAR M. LEBAS.

MESDAMES. MESSIEURS,

Le projet soumis aux délibérations de Votre Commission nous est transmis par le Sénat qui l'avait lui-même reçu de la Chambre, celle-ci l'ayant adopté le 21 novembre 1963.

Le Sénat a amendé le texte de la Chambre. C'est ce texte qui a fait l'objet d'un examen approfondi par Votre Commission au cours de 4 séances.

Les amendements adoptés par le Sénat ne modifient pas l'économie générale de la loi. Ils apportent sur des problèmes de fond mais surtout sur une série de questions de forme, des modifications qui peuvent être considérées comme des mises au point utiles. Elles tendent en général à une plus grande extension de la protection de la rémunération.

(1) Composition de la Commission:

Président : M. Behogne.

A. ~ Membres: MM. Behogne, De Paepe, Eneman, Kelchtermans, Lebas, Piètre, Schyns, Van den Daele, Verhenne, Mme Verlachet-Gevaert. M. Willot. ~ MM. Castel, Christiaenssens, Collart (Marcel), Mme Copée-Gerbinet, MM. Deconinck (Jules), De Keuleneir, Major, Narnèche, MU^{me} Plince, M. Thys. ~ MM. Matteus, Van Doorne.

B. ~ Suppléants: MM. Bode, Décarpentrie, De Juvel, Lv^{me} De Riemaeker-Legot, MM. Duvivier, Wirix. ~ MM. Btouhon, Demets, Mm. Fontaine-Borquette, MM. Hurez, Vanthilt. ~ M. Vnnderpoorten.

Voir;

471 (1962-1963):

~ N° 15: Projet amendé pal' le Sénat.

Kamer
van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1964-1965

1 APRIL 1965

WETSONTWERP

betreffende de bescherming van het loon
der werknemers.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE TEWERKSTELLING EN DE ARBEID (I).
UITGEBRACHT DOOR DE HEER LEBAS.

DAMES EN HEREN,

Het wetsontwerp dat aan de beraadslaging van Uw Commissie is voorgedragen, is overgezonden door de Senaat: deze had het ontvangen van de Kamer, die het op 21 november 1963 had aangenomen.

De Senaat heeft de door de Kamer aangenomen tekst gewijzigd. Deze tekst is tijdens 4 vergaderingen door onze Commissie grondig onderzocht.

De algemene opzet van de wet wordt niet gewijzigd door de in de Senaat aanverwante arnendernanten. Deze wijzigingen hebben betrekking op fundamentele, maar vooral op formele vraagstukken en kunnen als nuttige rechtslettigen worden beschouwd. Over het algemeen is het doel ervan de bescherming van het loon uit te breiden.

(1) Samenstellinq van de Commissie :

Voorzitter : de heer Behogne.

A. ~ Leden: de heren Behogne, De Paepe, Eneman, Kelchtermans, Lebas, Piètre, Schyns, Van den Daele, Verhenne, Mevr. Verlachet-Gevaert, de heer Willot. ~ de heren Castel, Christiaenssens, Collart (Marcel), Mevr., Copée-Gerbinet, de heren Deconinck (Jules), De Keuleneir, Major, Narnèche, Mevr. Prince, de heer Thys. ~ de heren Martens, Van Doorne.

B. ~ Plaatsvervangers: de heren Bode, Décarpentrie, De Mey, Meer. De Rijmeeker-Legot, de heren Duvivier, Wirx. ~ de heren Bronkman, Demets, Mevr. Fontaine-Borquette, de heren Hurez, Vanthilt. ~ de heer Vnnderpoorten.

Z^o.

471 (1962-1963):

~ N° 15: Ontwerp door de Senaat gewijzigd.

Le Gouvernement insiste: pour que le texte qui nous est soumis soit adopté sans nouveaux amendements, afin d'éviter un retour au Sénat qui empêcherait la sanction de la loi avant la fin de la législature.

Les principales modifications apportées par le Sénat au texte de la Chambre visent les points suivants:

- 1° débitou des intérêts sur la rémunération à partir de l'exibilité de celle-ci (art., 10);
- 2° recours des travailleurs du sous-traitant contre l'entrepreneur principal (art., 16);
- 3° quotités des rémunérations cessibles et saisissables (art. 26);
- 4° protection de la rémunération du personnel des salles de jeux (art. 48).

EXPOSE DU MINISTRE,

Le projet sur la protection de la rémunération, après avoir été examiné par votre commission, fut adopté par la Chambre en date du 21 novembre 1963.

Le texte qui vous est soumis et qui vous est transmis par le Sénat a été modifié quant aux points suivants;

Article premier.

En son article 1er, dernier alinéa, la loi ne devait pas porter atteinte aux réglementations particulières (p. e. le personnel des services publics sous statut réglementaire, les personnes liées par un contrat d'engagement maritime ou par un contrat pour le service des bâtiments de navigation intérieure).

Cette disposition a été modifiée dans ce sens que la loi ne peut porter atteinte aux réglementations particulières pour autant que celles-ci soient plus favorables; en d'autres termes, si des réglementations spéciales propres à ces catégories de travailleurs leur étaient sur l'un ou l'autre point plus favorables, ils doivent continuer à en bénéficier (p. e. les détenus occupés dans une entreprise: la portion du produit de leur travail attribuée aux détenus est totalement insaisissable).

A l'article 1er a été insérée une disposition aux termes de laquelle «les personnes rémunérées au pourboire sont présumées, sauf preuve contraire» être des travailleurs aux termes de cet article.

Cette disposition, qui selon l'avis du Conseil d'Etat était superflue, a été insérée en faveur des travailleurs rémunérés au pourboire, qui auraient été engagés par un employeur, exerçant le droit de tablier ».

Dans l'esprit de la Commission du Sénat, ces travailleurs, à défaut de cette présomption, auraient pu être considérés comme des travailleurs indépendants et n'auraient donc pu bénéficier de la protection de la loi. Les apprentis ont été mentionnés d'une façon explicite, parce qu'ils ne bénéficient souvent pas d'une rémunération, de sorte que l'assimilation aux travailleurs ne leur serait pas applicable.

Art. 2.

Le terme «avantage» comporte la notion de faveur. Afin d'éviter cette interprétation péjorative les termes «le salaire en espèces» ont été mentionnés explicitement comme constituant de la rémunération.

De Regering dringt emp aan dat de ons voorgelegde tekst zonder nieuwe wijzigingen aangenomen wordt, ten einde te vermijden dat het ontwerp opnieuw naar de Senaat wordt overgezonden, wat de bekraftiging van de wet voor heel de einde van de zittingstijd onmogelijk zou maken.

De voornaamste wijzigingen welke de Senaat in de door de Karner aangenomen tekst heeft aangebracht, hebben betrekking op de volgende punten:

- 1° het verschuldigd zijn van rente op het loon met ingang van het tijdstip waarop dit eisbaar wordt (art., 10);
- 2° het verhaal van de werknemers van de onderaannemer tegen de hoofdaannemer (art., 16);
- 3° het gedeelte van het loon dat overgedragen of in beslag kan worden genomen (art. 26);
- 4° de bescherming van het loon van het personeel van de speelzale (art. 48).

UITEENZETTING VAN DE MINISTER.

Het wetsontwerp betreffende de bescherming van het loon der werknemers is door de Karner op 21 november 1963 aangenomen, nadat het door uw Commissie was onderzocht.

De voorgelegde tekst, die door de Senaat is overgezonden, is op de volgende plaatsen gewijzigd:

Eerste artikel.

In het laatste lid van dit artikel was bepaald dat de wet geen afbreuk mocht doen aan de bijzondere regelingen (bij voorbeeld, wat betreft het personeel in overheidsdienst onder een reglementair statuut, de door een arbeidsovereenkomst voor schepelingen of door een arbeidsovereenkomst voor binnenschippers verbonden personen).

Deze bepaling is gewijzigd in deze zin dat de wet geen afbreuk mag doen aan de bijzondere regelingen, in zoverre deze gunstiger zijn: met andere woorden, indien bijzondere aanhepalde categorieën eigen regelingen in een of ander opzicht gunstiger zijn, dan moeten de werknemers het voordeel ervan blijven genieten [b.v., de in een onderneming tewerkgestelde gedetineerden: het aandeel van het arbeidsprodukt dat aan de gedetineerden wordt toegekend, mag niet in beslag worden genomen],

In het eerste artikel is een bepaling ingevoegd volgens welke «ieder die beloond wordt met loon, behoudens tegenbewijs, werknemer wordt geacht te zijn in de zin van dit artikel».

Deze bepaling, die de Raad van State in zijn advies als overbodig beschouwde, is in de tekst ingevoegd ten behoeve van de met loon beloende werknemers die in dienst zouden genomen zijn door een werkgever die een «entrée-geld» heeft.

Naar de mening van de Senaatscommissie zouden die werknemers bij gebrek aan dit vermoeden als zelfstandigen beschouwd kunnen worden en zij zouden dus de bescherming van de wet niet kunnen inroepen. De leerlingen zijn uitdrukkelijk vermeld, omdat zij dikwijls geen loon genieten, zodat de geldkstelling met de werknemers niet op hen toepasselijk zou zijn.

Art. 2.

Het woord «voordeel» houdt het begrip «gunst» in. Ter verklaring van een derqelijke pejorative interpretatie werden de termen «het loon in geld» uitdrukkelijk vermeld als het loon uitmakend.

En vue de compléter en fonction de l'évolution économique et sociale le texte énumératif, une nouvelle disposition permet au Roi d'étendre la notion de rémunération à d'autres catégories d'allocations.

Art., 4.

Le texte de la Chambre stipulait que la rémunération doit être payée en monnaie ayant cours légal dans le pays où s'effectue le paiement. Le travailleur envoyé à l'étranger ne clésire pas être payé, ou en tout cas pas intégralement, dans le pays où il exerce temporairement son activité. Il ne désire pas non plus être payé intégralement en monnaie belge, alors qu'il doit vivre à l'étranger.

Dès lors, les deux hypothèses ont été envisagées:

..., lorsque le travailleur exerce son activité en Belgique, il sera payé en monnaie ayant cours légal en Belgique;

..., lorsque le travailleur est occupé à l'étranger il sera payé, selon sa demande, en tout ou en partie soit dans la monnaie du pays où il travaille, soit en monnaie belge.

Par ailleurs, le travailleur bénéficie de la garantie de change que l'employeur invoque pour lui-même,

Art., 5.

Afin d'assurer une sauvegarde parfaite des droits du travailleur, le paiement à l'intervention de l'administration des postes, de l'office des chèques postaux ou d'une banque ne pourra se faire que par consentement écrit du travailleur.

La taxe postale ou bancaire ne pourra être déduite de la rémunération.

Le paiement par la poste ou par une banque représente en effet tine facilité pour l'employeur, et entraîne la plupart du temps de moindres frais de comptabilisation. Ceci explique que c'est d'ordinaire l'employeur qui provoque ce mode de liquidation.

Art., 6, § 1or.

Une partie de la rémunération peut être également payée en nature, lorsque le mode de paiement est souhaitable en raison de la nature de l'industrie ou de la profession en cause.

Cette ajouté doit être interprétée comme une manifestation de volonté restrictive de la part du législateur. Afin que le travailleur puisse connaître dès l'engagement le montant total des gains qu'il aura mérités par son travail, il a été ajouté une nouvelle disposition aux termes de laquelle la partie de la rémunération payée en nature est évaluée par écrit et portée à la connaissance du travailleur, lors de l'engagement de celui-ci.

La référence à un appartement est ajoutée pour l'hypothèse où le logement est assuré autrement que par une maison.

Art.7.

Le terme « préposé » ne couvrant pas « le sous-traitant », celui-ci est inséré après le mot « préposé ».

Om de evolutie van de economische en sociale toestand te volgen en de in de tekst voorkomende opsomming aan te vullen, stelt een nieuwe heralding de Koning in de mogelijkheid het begrip « loon » tot andere categorieën van uitkeringen uit te breiden.

Art., 4.

In de tekst van de Kamer werd bepaald dat het loon moet worden uitbetaald in geld dat wettelijk gangbaar is in het land van uitbetaling. De werknemer die naar het buitenland wordt gezonden, wenst niet te worden betaald, of althans niet volledig, in het land waar hij tijdelijk is tewerkgesteld. Hij wenst ook niet volledig in Belgische munt te worden betaald, wanneer hij verplicht is in het buitenland te leven.

Derhalve werd rekening gehouden met de volgende twee veronderstellingen:

..., wanneer de werknemer in België is tewerkgesteld, wordt zijn loon uitbetaald in geld dat wettelijk gangbaar is in ons land;

~ wanneer de werknemer in het buitenland is tewerkgesteld, wordt zijn loon, op zijn verzoek, geheel of gedeeltelijk uitbetaald in de munt van het land waar hij is tewerkgesteld, of in Belgische munt..

Bovendien geniet de werknemer de wisselwaarborg die de werkgever voor zichzelf inroeft.

Art.5.

Om de rechten van de werknemer volledig te vrijwaren, mag de uitbetaling slechts gebeuren door toedoen van het bestuur der posterijen, het bestuur der postchecks of een bank indien hij daartoe zijn schriftelijke instemming heeft gegeven.

De post- of banktaks mag niet worden afgetrokken van het loon.

De betaling door toedoen van de posterijen of van een bank vecqemakkelijk immers de taak van de werkgever en veroorzaakt meestal minder comptabiliteitsonkosten. Dit verklaart waarom die betalingswijze in de regel door de werkgever wordt gekozen.

Art., 6, § 1.

Een gedeelte van het loon mag eveneens in natura worden uitbetaald, wanneer die wijze van betaling wenselijk is wegens de aard van de berroken bedrijfstak of het hetrokk en beroep ..

Die toevoeging moet worden beschouwd als een uiting van de wil van de wetgever om aan bedoelde bepaling een beperking toe te voegen. Omdat de werknemer reeds bij zijn aanwerving het totale bedrag zou kermen van wat hij door zijn arbeid zal verdienen, werd een nieuwe bepaling toegevoegd luidens welke het geclechte van het in natura uitbetaalde loon schriftelijk wordt geschat en ter kennis van de werknemer gebracht bij zijn indienstneming.

De verwijzing naar een appartement werd toegevoegd voor het geval waarin de huisvesting onder andere voorwaarden geschiedt dan in een huis.

Art., 7.

Aangezien de term «aangestelde» niet de «ondernemer» insluit, wordt die laatste term ingevoegd na het woord «aangestelden».

Art. 9.

Le 2e a été scindé en deux parties. Il est, en effet, d'autres travailleurs que les représentants de commerce qui sont payés exclusivement ou partiellement à la commission, tels les agents des compagnies d'assurance.

D'autre part, le texte a été mis en concordance avec la loi fixant le statut des représentants de commerce.

Un nouveau deuxième alinéa pose en principe que l'avance doit correspondre autant que faire se peut à ce qui est approximativement dû.

Il s'agit d'une affirmation de principe qu'il appartiendra au juge, éventuellement saisi, d'apprécier en équité.

Art. 10.

Cet article introduit une nouvelle disposition en vue de faire porter intérêt de plein droit aux rémunérations dues, à dater de leur exigibilité.

Art. 12.

Cet article tend à faire bénéficier tous ceux qui tombent sous le champ d'application de la mesure introduite depuis quelques années dans les lois sur les contrats d'emploi.

Art. 16.

Cet article a été inséré à la suite d'une suggestion de la sous-commission du Code du travail.

La nouvelle disposition tend à couvrir le cas où un sous-traitant disparaît sans payer les salaires dus, ou est déclaré en faillite ou en déconfiture.

Cette mesure ne peut évidemment préjudicier au droit de l'employeur de récupérer à charge du subrogéant.

Art. 18.

Les termes « avance de rémunération » ont été remplacés par les termes « avance de fonds ». Le terme fonds a été jugé préférable parce qu'il est plus général et peut donc couvrir diverses opérations et camouflages tandis que dans les hypothèses que la loi a entendu proscrire, on pourrait exciper que les sommes remises ne sont pas une avance de « rémunération ».

Art. 19.

Le § 1er a été complété dans ce sens qu'il interdit à l'employeur qui occupe des travailleurs rémunérés au pourboire, de subordonner l'engagement ou la continuation de celui-ci à un quelconque versement.

Cette interdiction a été imposée afin de mettre fin à la pratique du « droit de tablier » qu'impose parfois l'employeur pour mettre en compétition les divers candidats.

D'autre part, il est précisé qu'il est interdit à l'employeur d'imposer des versements sur le pourboire, sous la dénomination quelconque de frais ou tout autre et pour quelqu'objet que ce soit,

Art. 9.

Het 2e werd in twee delen gesplitst. Er zijn immers nog andere werknemers dan de handelsvertegenwoordigers die volgens een commissieregeling worden betaald, b.v. de agenten van verekeringsmaatschappijen.

Bovendien werd de wet in overeenstemming gebracht met de wet tot instelling van het statuut van de handelsvertegenwoordigers.

Een tweede nieuwe lid stelt als principe voorop dat de vooruitbetaling zoveel mogelijk moet overeenstemmen met wat bij benadering verschuldigd is.

Het betreft hier een principiële bevestiging, waarover de rechter bij wie een geschil, eventueel aanhangig zal worden gemaakt, naar billijkheid zal dienen te oordelen.

Art. 10.

Bij dit artikel wordt een nieuwe bepaling ingevoerd, volgens welke het verschuldigde loon van rechtswege rente draagt met ingang van de dag waarop het eisbaar is.

Art. 12.

Dit artikel strekt ertoe de werkingssfeer van het ontwerp uit te breiden tot al degenen die onder toepassing vallen van de sinds een paar jaren in de wetten op de arbeidsovereenkomst opgenomen maatregel.

Art. 16.

Dit artikel is in de tekst opgenomen ingevolge een suggestie van de subcommissie voor het Arbeidswetboek.

De nieuwe bepaling strekt ertoe te voorzien in het geval van een ondernemer die verdwijnt zonder de verschuldigde loonbedragen te hetalen, die daallieverklaard wordt of in staat kan kennelijk onvermogen verkeert.

Deze voorziening kan geen afbreuk doen aan het recht van de werkgever om zich te verhalen op degene die in zijn plaats getreden is.

Art. 18.

De woorden « een voorschot op het loon te geven » zijn vervangen door « gelden voor te schieten ». De voorkeur is gegeven aan de woorden « geld voorschieten » omdat zij algemener zijn en dus verscheidene open of verdoken verrichtingen kunnen dckken, terwijl in de gevallen die de wet heeft willen verbieden, steeds tegengeworpen zal kunnen worden dat de overhandigde bedragen geen « voorschot op het loon » zijn.

Art. 19.

§ 1 is aangevuld in deze zin dat aan de werkgever, die met fooien beloond werknemers tewerkstelt, verboden wordt de indienstneming of de voortzetting ervan aan om het even welke storting te onderwerpen.

Dit verbod is opgelegd om een einde te maken aan het zogenoemde « droit de tablier », dat de werkgever soms aanwendt om onder de verschillende kandidaten een ware aanbesteding van de betrekking te houden.

Er wordt ten andere bepaald dat het de werkgever verboden is stortingen op de fooien op te leggen onder enige benaming van kosten of anderszins en voor welk doel ook.

Cette précision tend à interdire la pratique du droit de tablier ainsi que le paiement du « mastic » à charge du personnel.

Art. 24.

Le terme «régulièrement» a été supprimé. Il pourrait, en effet, donner l'impression que l'employeur aurait le droit de se rendre justice à lui-même,

Art. 25.

Cet article prévoit un nouveau système en matière de saisie et de cession. Le texte adopté par la Chambre prévoyait que la rémunération ne pouvait être saisie à raison de plus d'un cinquième, ni cédée à raison de plus d'un autre cinquième.

Le projet instituant le code judiciaire qui traite également de la saisie et de la cession de la rémunération prévoyait le système suivant:

		Cession	Saisie
—	30.000 par an	— a	— 0
30.000 à 60.000	1/10	
60.000 à 120.000	1/5	
120.000 à 180.000	2/5	1/5
+ 180.000	Totalité	

L'examen de ce projet a été confié à la Commission de la Justice du Sénat: un groupe de travail de cette Commission a consulté la Commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

Celle-ci a envisagé le système suivant:

		Cession	Saisie
—	42.000 par an	— a	— a
42.000 à 72.000	1/10	
72.000 à 96.000	2/10	
96.000 à 120.000	3/10	
120.000 à 180.000	4/10	
+ 180.000	Totalité	

Le Gouvernement à son tour a fait la contreproposition suivante:

		Cession et saisie
—	42.000 par an	— a
42.000 à 96.000	2/10
96.000 à 180.000	4/10
+ 180.000	Totalité

La Commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale du Sénat a marqué son accord sur cette proposition.

Celle-ci ayant été consultée entretemps par le groupe de travail de la Commission de la Justice sur la saisie et la cession des *allocations sociales*, la question fut soumise au préalable pour avis au Conseil national du Travail.

Il résulte de cet avis que:

1) les allocations sociales ou du moins la plupart d'entre elles deviendront cessibles et saisissables comme la rémunération elle-même;

Deze verduidelijking strekt ertoe het zoogenoerde «entreegeld» alsmede het betalen van «mastic» ten laste van het personeel te verbieden,

Art. 21.

De term «regelmatig» werd weggelaten, daar hij de indruk zou kunnen wekken dat de werkgever het recht heeft zichzelf recht te verschaffen,

Art. 25.

Dit artikel voert een nieuwe regeling inzake beslag en overdracht in. De door de Kamer goedgekeurde teks bepaalde dat het loon voor niet meer dan één vijfde in beslag mag worden genomen en voor niet meer dan één ander vijfde worden overgedragen.

Het ontwerp tot invoering van het gerechtelijk wetboek behandelt eveneens het beslag op en de overdracht van het loon. Het voorzag in de volgende regeling:

		Overdracht	Beslag
—	30.000 per jaar	— a	— 0
30.000 tot 60.000	1/10	
60.000 tot 120.000	1/5	
120.000 tot 180.000	2/5	1/5
+ 180.000	Volledig	

De besprekking van dit ontwerp werd opgedragen aan de Senaatscommissie voor de Justitie, een werkgroep van die Commissie heeft de Commissie voor de Tewerkstelling en Arbeid en de Sociale Voorzorg geraadpleegd.

Deze heeft de volgende regeling voorgesteld:

		Overdracht	Beslag
—	42.000 per jaar	— a	— 0
42.000 tot 72.000	1/10	
72.000 tot 96.000	2/10	
96.000 tot 120.000	3/10	
120.000 tot 180.000	4/10	
+ 180.000	Volledig	

De Regering heeft op haar beurt het volgende tegenvoorstel gedaan:

		Overdracht en beslag
—	42.000 per jaar	— 0
42.000 tot 96.000	2/10
96.000 tot 180.000	4/10
+ 180.000	Volledig

De Senaatscommissie voor de Tewerkstelling en Arbeid en de Sociale Voorzorg heeft haar instemming betuigd met dit voorstel.

Daar deze Commissie immiddels door de werkgroep van de Commissie voor de Justitie was geraadpleegd over het beslag op en de overdracht van de *sociale uitkeringen*, werd het probleem eerst voor advies aan de Nationale Arbeidsraad voorgelegd.

Uit dit advies blijkt:

1) dat de sociale uitkeringen of althans de meeste daarvan, net zoals het loon, vatbaar zullen worden voor overdracht en beslag;

2) le chiffre d'immunisation à la base est relevé de 3.500 à 5.000 francs par mois;
 3) le pécule de vacances est considéré comme rémunération.

Le groupe de travail de la Commission de la Justice du Sénat a adopté cette nouvelle formule.

La Commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale du Sénat s'est ralliée à la conclusion tant du Conseil national du Travail que du groupe de travail de la Commission de la Justice, à l'unanimité moins une abstention.

En conséquence:

- l'immunisation est portée à 5.000 francs par mois;
- les tranches de 8.000 francs et 15.000 francs par mois restent inchangées;
- le pécule de vacances devient cessible et saisissable comme rémunération.

Par ailleurs, l'adaptation des plafonds de rémunération à révolution de l'indice des prix de détail a été insérée afin de maintenir aussi près que possible la protection prévue au départ de la loi. Cette adaptation se fera par arrêté royal après avis du Conseil national du Travail et par tranche de 100 francs.

Art. 28.

Dans cet article a été insérée une disposition qui limite aux seuls organismes commerciaux le respect de l'obligation de reproduire les dispositions de la procédure relative à la cession.

Il est apparu excessif de manifester une telle exigence à peine de nullité à l'égard p.e. de l'épicier qui pourrait refuser plus tard tout crédit même dans des cas sociaux.

Art., 32.

En cas d'opposition, la citation en justice a été remplacée par la convocation par lettre recommandée adressée par huissier, comme l'ont prévu de nombreuses lois notamment en matière de baux à loyer.

Cette procédure de citation allègera la charge du travailleur dont par hypothèse la situation n'est déjà pas brillante.

Art., 36.

A la suite de l'examen du projet de Code judiciaire le pécule de vacances sera considéré comme une rémunération; il sera donc saisissable et cessible dans les mêmes conditions que la rémunération.

Dans un but d'unification législative, les dispositions relatives à la surveillance et les dispositions pénales ont été adaptées à celles qui ont été adoptées pour les lois sur le repos du dimanche et sur la durée du travail.

Art., 18.

Un problème spécial s'est posé à propos de la protection de la rémunération du personnel occupé dans les salles de jeux.

Se fondant sur l'illégalité du jeu et la nullité de la convention du jeu, la doctrine et la jurisprudence refusent au

- 2) dat het vrijgestelde bedrag aan de basis verhoogd wordt van 3.500 tot 5.000 frank per maand;
- 3) dat het vakantiegeld als loon wordt beschouwd.

De werkgroep van de Senaatscommissie voor de Justitie heeft die nieuwe formule goedgekeurd.

De Senaatscommissie voor de Tewerkstelling en Arbeid en de Sociale Voorzorg heeft zich «op een onthouding na eenparig» aangesloten bij de conclusies zowel van de Nationale Arbeidsraad als van de werkgroep van de Commissie voor de Justitie,

Bijgevolg:

- wordt het vrijgestelde bedrag gebracht op 5.000 frank per maand;
- blijven de tranches van 8.000 frank en 15.000 frank per maand ongewijzigd;
- wordt het vakantiegeld, net zoals het loon, vatbaar voor overdracht en voor beslag.

Anderzijds werd de aanpassing van de maximum loonbedragen aan de ontwikkeling van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen ingevoegd om de aanvankelijk door de wet verleende bescherming zoveel mogelijk te behouden. Die aanpassing zal bij koninklijk besluit geschieden na advies van de Nationale Arbeidsraad en per tranche van 100 frank.

Art., 28.

In dit artikel werd een bepaling ingevoegd, waardoor de naleving van de verplichting tot vermelding van de bepalingen betreffende de procedure inzake overdracht wordt beperkt tot de commerciële inrichtingen.

Het leek immers overdreven een dergelijke eis op straffe van nietigheid te stellen, b.v. tegenover de kruidentier die achteraf zou kunnen weigeren, zelfs in sociale gevallen, krediet te verlenen.

Art., 32.

In geval van verzet werd de dagvaarding vervangen door de oproeping per aangetekende brief, toegezonden door een deurwaarder, zoals in talrijke wetten, o.m. inzake handelshuur is bepaald.

Die procedure van oproeping zal de last voor de werknemer verminderen, daar zijn toestand, reeds bij hypothese, niet schitterend is.

Art. 36.

Ingevolge de besprekking van het ontwerp van gerechtelijk Wetboek zal het vakantiegeld als loon worden beschouwd: het zal derhalve onder dezelfde voorwaarden als het loon vatbaar zijn voor beslag en voor overdracht,

Met het oog op de eenmaking van de wetgeving werden de bepalingen betreffende het toezicht en de strafhechtenissen aangepast aan die welke zijn goedgekeurd voor de wetten op de zondagsrust en op de arbeidsduur.

Art.48.

In verband met de bescherming van het loon van het in speelzalen tewerkgestelde personeel stelde zieh een speciaal probleem.

Aangezien het spelwettig is en overeenkomsten Lv.m. het spel nietig zijn, weigeren rechtsleer en rechtspraak aan

personnel des salles de jeux la protection judiciaire à l'égard des sommes qui leur sont dues pour leur travail.

Le Sénat a estimé cette solution inéquitable.

Le personnel effectue son travail sans participer au jeu, tandis que l'exclusion de toute protection aboutirait à protéger l'exploitant.

Dorénavant, le personnel des salles de jeux a droit à une rémunération qui bénéficie de la protection légale.

Art.. 52. → Art.. 53.

En matière de garantie de cautionnement, la garantie actuelle prévue en faveur des employés a été améliorée, et étendue aux autres travailleurs. C'est la portée des modifications apportées aux lois sur le contrat d'emploi et sur le contrat de travail.

Art., 55.

La liste des dispositions à abroger a été complétée par la loi du 21 ventôse, an IX. En effet, de cette loi ne subsistait qu'une phrase relative à la quotité saisissable du traitement des fonctionnaires, établissant des taux différents selon l'importance de la rémunération.

Le texte de l'article 2 ayant été amendé dans ce sens que la loi sera applicable sauf régime particulier plus favorable, l'article 41 du projet devient sans *objet* et la loi de l'an IX devient caduque par abrogation implicite.

DISCUSSION DES ARTICLES.

Sur proposition de son Président, la Commission s'est limitée à l'examen des modifications apportées par le Sénat au texte adopté par la Chambre.

Article premier.

L'article 1 est adopté à l'unanimité sans discussion.

Art., 2.

3°, deuxième alinéa: l'évolution économique et sociale pourrait faire considérer à l'avenir comme des rémunérations d'autres catégories d'allocations. Afin d'éviter le recours au législateur, le pouvoir d'étendre la notion de rémunération est laissé au Roi, sur proposition du C. N. T.

Répondant à une observation d'un membre qui demande pourquoi on a introduit dans le texte la notion de « service » à côté de celle de «pourboire », le Ministre déclare que le terme «pourboire» est plus ou moins dédaigneux et qu'il est bon de préciser la même notion par un synonyme.

Il renvoie sur ce point au rapport de M. Troclet, (Document du Sénat, n° 115, p. 31).

L'article 2 est adopté à l'unanimité.

Art., 3.

Cet article est adopté sans discussion notable.

het in speelzalen tewerkgestelde personeel de door het gerecht verleende bescherming ten aanzien van de bedrijfsgen die hun voor hun werk zijn verschuldigd.

De Senaat heeft gemeend dat die regeling onbillijk is.

Het personeel verricht zijn werk zonder deel te nemen aan het spel en, indien men het iedere bescherming ontbreekt, beschert men in feite de exploitant.

Voortaan heeft het in speelzalen tewerkgestelde personeel recht op loon dat de bescherming van de wet geniet..

Artt.. 52 en 53.

Inza ke waarborg en borgtocht werd de thans ten voordele van de bedienden bestaande borgtocht verbeterd en uitgebreid tot de andere werknemers. Dit is de strekking van de in de wetten op de arbeidsovereenkomst voor bedienden en in de arbeidsovereenkomst voor werklieden aangebrachte wijzigingen.

Art.. 55.

De lijst van de op te heffen bepalingen werd aangevuld met de wet van 21 ventôse, jaargang IX. Van die wet bleef immers slechts één zin in werking, betreffende het voorbeslag vatbare gedeelte van de wedde der ambtenaren; daarbij was in verschillende bedragen voorzien naar gelang van de omvang van de wedde.

Daar de tekst van artikel 2 werd gewijzigd in die zin dat de wet zal worden toegepast, behoudens wanneer een afzonderlijke en gunstiger regeling bestaat, heeft artikel 41 van het ontwerp een zin meer en vervalt de wet van het jaar IX door stilzwijgende opheffing.

BESPREKING VAN DE ARTIKELEN.

Op voorstel van de Voorzitter beperkt de Commissie de besprekking tot de wijzigingen die de Senaat in de door de Kamer aangenomen tekst heeft aangebracht..

Eerste artikel.

Artikel 1 wordt zonder besprekking eenparig aangenomen.

Art.2.

3°, tweede lid: door de economische en sociale evolutie is het niet uitgesloten dat andere categorieën uitkeringen in de toekomst als loon zouden beschouwd worden. Om een beroep op de wetgever te vermijden, wordt aan de Koning de macht overlaat om op voorstel van de N. A. R. het begrip « loon » uit te breiden.

In antwoord op een aamraking van een lid, dat de vraag stelt waarom het begrip « bedieningsgeld » naast het woord « fooi » in de tekst werd opgenomen, antwoordt de Minister dat de term « fooi » eerder geringschattend klinkt, en dat het dus goed leek het begrip met een synoniem te verduidelijken.

Hij verwijst in dit verband naar het verslag van de heer Troclet. (Senaat, Stuk n° 115, blz. 31)).

Artikel 2 wordt eenparig aangenomen.

Art.3.

Dit artikel wordt zonder noemenswaardige discussie aangenomen.

Art. 4.

Un membre pose la question de savoir si la loi est applicable à des travailleurs de nationalité belge travaillant à l'étranger pour un employeur belge. Il lui est répondu affirmativement.

L'article 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 5.

Adopté à l'unanimité sans discussion notable,

Art. 6.

§ 1, premier alinéa: le Ministre rappelle qu'il s'agit d'un texte d'une Convention internationale; il apporte une limitation au paiement de la rémunération en nature.

Répondant à un membre qui estimait excessive la partie de la rémunération payable en nature (2/5) lorsque l'employeur met à la disposition du travailleur une maison, le Ministre fait remarquer que les deux cinquièmes sont à calculer sur l'ensemble de la rémunération, avantages en nature compris.

Un membre critique la rédaction du 2° alinéa du § 1er de l'article 6, notamment l'expression « évaluée par écrit et portée à la connaissance du travailleur ». Faut-il en conclure que la part payable en nature peut être annoncée verbalement au travailleur ou faut-il qu'il en soit avisé par écrit?

Un autre membre demande si récrit évaluant la part de rémunération en nature doit être remis au travailleur ou s'il suffit que la part payable en nature soit stipulée dans le règlement d'atelier.

Le Ministre répond que le but de ce texte est d'obliger l'employeur d'apporter la preuve par écrit de la partie évaluée en nature.

Cet écrit peut être, bien entendu, le règlement d'atelier.

L'article 6 est adopté à l'unanimité.

Art. 7.

Cet article est adopté à l'unanimité sans discussion.

Art. 8.

Le Sénat a complété le premier alinéa de l'article 7 adopté par la Chambre, en y insérant les *sous-titrets*.

A ce sujet, le Ministre fait observer que le texte du premier alinéa reprend exactement celui de l'ancien article 9 de la loi de 1887, mais en rallégant d'enumérations superflues grâce au terme « préposé » qui englobe toutes les catégories énumérées antérieurement.

Le mot « sous-traitant » est réintroduit après le mot « préposé » parce que le « sous-traitant » ne peut être compris dans la notion de « préposé »,

Le Sénat a agi de la sorte pour ne pas marquer un recul sur la loi de 1887.

L'article 8 est adopté à l'unanimité.

Art. 9.

Adopté à l'unanimité sans discussion.

Art. 4.

Een lid stelt de vraag of de wet toepasselijk is op arbeiders van Belgische nationaliteit die in het buitenland voor een Belgische aannemer werken. Er wordt hem een bevestigend antwoord gegeven.

Artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 5.

Wordt zonder noemenswaardige bespreking eenparig aangenomen.

Art. 6.

§ 1, eerste lid: de Minister herinnert eraan dat dit de tekst is van een internationale Overeenkomst: hierdoor wordt een limiet gesteld aan de betaling in natura van het loon.

In antwoord aan een lid, dat de mening toegedaan is dat het deel van de bezoldiging, dat betaalbaar is in natura (2/5), wanneer de werkgever de werknemer een huis ter beschikking stelt, overdreven is, merkt de Minister op dat de twee vijfden berekend moeten worden op het geheel van het loon, de voordelen in natura inbegrepen.

Een lid brengt kritiek uit op de redactie van het tweede lid van § 1 van artikel 6 en onder meer op de uitdrukking « schriftelijk geschat en ter kennis van de tverknemt gebracht ». Moet men daaruit besluiten dat het in natura uitbetaalbaar gedeelte aan de werknemer mondeling mag medegedeeld worden of dient hij el" schriftelijk van verwittigd te worden ?

Een ander lid vraagt of het schrijven, waarbij het gedeelte van de bezoldiging in natura geraamd wordt, aan de werknemer moet worden overgeemaakt dan wel of het voldoende is dat het in natura uitbetaalbare gedeelte vermeld wordt in het werkplaatsreglement.

De Minister antwoordt dat deze tekst tot doel heeft de werkgever te verplichten het schriftelijk bewijs te leveren van het in natura geschatte, gedeelte.

Dit geschreven document mag, wel te verstaan, het werkplaatsreglement zijn.

Artikel 6 wordt eenparig aangenomen.

Art. 7.

Dit artikel wordt zonder bespreking eenparig aangenomen.

Art. 8.

De Senaat heeft het eerste lid van het door de Kamer aangenomen artikel 7 aangevuld door er de *ondereennemers* in op te nemen.

In dit verband wijst de Minister erop dat de tekst van het eerste lid die van het vroegere artikel 9 van de wet van 1887 precies overneemt, doch hem daarbij ontdoet van overbodige opsommingen dank zij de term « aangestelde » die alle vroeger opgesomde categorieën omvat.

Het woord « ondernemer » wordt opnieuw ingevoegd na het woord « aangestelde » omdat de ondernemer niet kan begrepen zijn in het begrip « aangestelde ».

De Senaat heeft aldus gehandeld opdat er geen achteruitgang zou zijn ten opzichte van de wet van 1887.

Artikel 8 wordt eenparig aangenomen.

Art. 9.

Wordt zonder bespreking eenparig aangenomen,

Art. 10.

Cet article est adopté à l'unanimité après que le Ministre eut déclaré que l'intérêt prévu à l'article 10 est l'intérêt citoi au taux légal (actuellement 4,5 %).

Art. II.

Adopté à l'unanimité sans discussion.

Art. 12.

Le Ministre rappelle que cette disposition est introduite depuis quelques années dans la loi sur le contrat d'emploi.

Adopté à l'unanimité.

Les articles 13, 14 et 15 sont adoptés à l'unanimité.

Art. 16.

Les dispositions nouvelles introduites par le Sénat ont donné lieu à de très longs échanges de vue.

Plusieurs membres estiment qu'il y a lieu de supprimer purement et simplement ce nouvel article 16. Les raisons invoquées sont multiples:

1°) On ne peut rendre responsable l'entrepreneur principal du paiement du salaire du personnel de son sous-traitant avec lequel personnel il n'a aucun lien contractuel.

2°) Comment les entrepreneurs principaux pourront-ils connaître la situation des états de salaires des sous-traitants?

3°) L'économie générale de la loi est d'organiser les modalités du paiement des rémunérations, compte tenu de la préexistence d'un droit à cette rémunération. Il ne peut être question -- par la législation projetée - de créer des obligations nouvelles (voir l'exposé du Ministre - document du Sénat, n° 115, p. 8).

Or, l'article 16 introduit une obligation nouvelle dans le chef de l'entrepreneur principal et un droit nouveau correspondant dans celui de l'ouvrier du sous-traitant.

4°) Le texte présenté est inapplicable. Il est imprécis. Que faut-il entendre par « entrepreneur » et « sous-traitant ». La disposition nouvelle s'étend-elle en dehors du domaine de la construction et des travaux publics ou privés ? Faute de définition du terme « entrepreneur », nous improvisons dangereusement.

5°) Quelles sont les « obligations résultant de la présente loi » ? Le projet ne crée pas de droit à la rémunération, mais n'ayant pour objet que de préciser les modalités d'exécution d'un droit à rémunération préexistant, l'entrepreneur, selon le prescrit de l'article 16, sera-t-il réellement tenu au paiement des salaires ? Une stricte interprétation du texte permet d'en clouter.

6°) Pareille obligation nouvelle dans le chef des entrepreneurs principaux amènera un renchérissement des travaux. D'autres conséquences fâcheuses pourraient également en découler pour les entreprises de petite ou moyenne importance qui se verront supplanter sur le marché des

Art. 10.

Dit artikel wordt eenparig aangenomen na dat de Minister verklaard heeft dat de in artikel 10 bepaalde rente de in burgerlijke zaken wettelijk verschuldigde interest is (thans 4,5 90).

Art. II.

Zonder bcspreking eenparig aangenomen.

Art. 12.

De Minister herinnert eraan dat die bepaling sinds enkele jaren in de wet op de arbeidsovereenkomst is ingevoegd.

Eenparig aangenomen.

De artikelen 13, 14 en 15 worden eenparig aangenomen.

Art. 16.

Over de nieuwe door de Senaat voorgestelde bepalingen wordt zeer uitvoerig van gedachten gewisseld.

Verscheidene leden zijn van oordeel dat men dit nieuwe artikel 16 zonder meer moet weglaten. De ingeroepen redenen zijn velerlei :

1°) Men kan de aannemer niet verantwoordelijk stellen voor het betalen van het loon van het personeel van zijn ondernemer, aangezien geen enkele contractuele band hem met dat personeel bindt.

2°) Hoe kunnen de aannemers de toestand van de loonstaten der ondernemers kennen?

3°) De algemene opzet van de wet is de wijze van betaling van de lonen te organiseren in het licht van een vooraf bestaande recht op dat loon. Er kan geen sprake van zijn nieuwe verplichtingen in het leven te roepen door middel van het ingediende wetsontwerp (zie de uiteenzetting van de Minister - Stuk Senaat n° 115, blz. 8).

Nu voert artikel 16 een nieuwe verplichting voor de aannemer in, zomede een nieuw overeenkomstig recht voor de arbeider van de ondernemer.

4°) De aangenomen tekst kan niet toegepast worden. Hij is onnauwkeurig. Wat dient men te verstaan onder « aannemer » en « ondernemer » ? Reikt de nieuwe bepaling verder dan het terrein van het bouwbedrijf en van de openbare of particuliere werken ? Bij gebrek aan een definitie van de term « aannemer » gaan wij aan gevaarlijke improvisatie doen.

5°) Wat zijn de « uit deze wet voortvloeiende verplichtingen » ? Daar het ontwerp geen recht op loon cloet ontstaan, doch slechts beoogt de toepassingswijze. Inn een vooraf bestaand recht op loon nader te bepalen, rijst de vraag of de aannemer, volgens de voorschriften van artikel 16, werkelijk verplicht zal zijn de lonen te betalen. Bij een strikte interpretatie van de teksten kan zulks in twijfel worden getrokken.

6°) Dergelijke nieuwe verplichting voor de aannemers zal een verhoging van de prijs der werken met zich brengen. Andere nadelige gevolgen zouden er eveneens uit kunnen voortvloeien voor de kleine of middelgrote bedrijven, die op de arbeidsmarkten zullen worden verdron-

adjudications par des firmes plus importantes offrant une garantie de solvabilité plus grande.

7") L'intérêt du travailleur salarié doit être pris en considération. Il faut - autant que possible -, le prémunir contre l'insolvabilité de son employeur. Faut-il pour autant rendre une tierce personne, en l'occurrence l'entrepreneur principal, responsable du paiement des salaires en cas de défaillance du sous-traitant? Pourquoi limiter ce recours au seul entrepreneur principal ? Le maître de l'ouvrage qui profite de l'œuvre réalisée grâce à la collaboration de l'entrepreneur principal des sous-traitants et des ouvriers de ceux-ci ,....ne devrait-il pas dans la même logique être également tenu des mêmes salaires?

Ne serait-il pas plus juridique de rechercher la protection du salaire contre l'insolvabilité patronale en rendant obligatoire la couverture ,....par l'assurance ou la mutuellisation ,....du risque d'insolvabilité? Les employeurs de l'industrie de la construction ont pris part à une décision en ce sens de la commission paritaire nationale de l'industrie de la construction le 21 février 1962 ,....rendue obligatoire par l'arrêté royal du 18 juillet 1963.

Le Ministre est d'accord avec les intervenants qui ont souligné l'importance du problème social que pose l'insolvabilité d'un employeur vis-à-vis de la main-d'œuvre salariée. Il expose que lorsque l'obligation de l'employeur de payer les salaires n'est pas respectée ,....par suite de faillite p. ex", le Fonds de sécurité d'assistance intervient en faveur des ouvriers porteurs d'une carte de légitimation attestant leur qualité d'ouvrier habituel de la construction et prend en charge les salaires restant dus à concurrence : d'une période de paye ne pouvant dépasser 18 jours.

La garantie ainsi accordée conventionnellement par certains entrepreneurs à leur personnel, il est bon que la loi en reprenne le principe pour l'étendre à d'autres catégories de travailleurs.

Un membre lui objecte que le seul fait qu'une convention existe dans un secteur déterminé ne suffit pas pour justifier l'extension du principe à d'autres situations, .

Le Ministre répond que souvent l'œuvre législative s'inspire des conventions existantes entre employeurs et travailleurs.

Un membre _ soucieux d'obtenir une meilleure garantie pour les salaires des ouvriers des sous traitants . propose de remplacer l'article 16 par l'amendement déposé au Sénat par M. de Steixe (Doc., n° 253) et visant à l'instauration d'un privilège au profit du travailleur du sous-traitant sur les sommes que l'entrepreneur principal devrait encore à ce dernier. .

Le: Ministre est opposé à cet amendement qui nécessiterait un retour au Sénat, L'article 16 n'exclut nullement que les entrepreneurs mutua lisent leurs risques pour faire face aux obligations nouvelles leur imposées par la présente loi.

Plusieurs membres déclarent qu'ils ne sont pas enchantés par la formule mise au point à l'article 16, mais qu'ils s'y rallient à raison de ce qu'elle apporte une protection supplémentaire à la rémunération des travailleurs et à raison d'autre part de l'impossibilité pratique de mettre au point un autre système à brève échéance.

Mis aux voix, l'article 16 est adopté par II voix contre 2.

Les articles 17 à 25 sont adoptés à l'unanimité,

t]en door grotere hrrna's, die op het stuk van solvabiliteit meer waarborgen bieden.

7") Men moet rekening houden met het belang van de werknemer. Hij moet zo goed mogelijk beschermd worden tegen de insolventie van zijn werkgever. Maar moet men daarom een derde persoon, nl, de aannemer, aansprakelijk stellen voor de betaling van de lonen bij niet-betaling door de onderaannemer? Waarom zou dit verhaal alleen tot de hoofdaannemer beperkt blijven ? Zou volgens dezelfde logica de bouwheer, die voordeel trekt uit het werk dat verricht wordt dank zij de samenwerking van de aannemer, de onderaannemer en hun arbeiders, niet eveneens sprakelijk moeren zijn voor dezelfde Ionen ?

Zou het juridisch gezien niet beter verantwoord zijn het loon tegen de insolventie van de werkgever te beschermen, door de verplichting op te leggen door verzekering of oprichting van een onderling fonds het insolventierisico te dekken ? De werkgevers van het bouwbedrijf zijn betrokken geweest bij een dergelijke beslissing, die genomen werd door het Nationaal Paritair Comité van het bouwbedrijf op 21 Februarl 1962 en bindend is gemaakt bij het koninklijk besluit van 18 juli 1963,

De Minister stemt in met de sprekers die de nadruk leggen op het belang van het sociaal probleem dat gesteld wordt door de insolventie van een werkgever tegenover zijn werknemers. Hij verklaart dat, wanneer de verplichting tot het betalen van het loon door de werkgever niet wordt nageleefd, b.v. wegens Faillissement, het Fonds voor bestaanszekerheid optreedt ten gunste van de arbeiders diehouder zijn van een legitimatiekaart waaruit blijkt dat zij als vast arbeider in het bouwbedrijf tewerkgesteld zijn, en dat het de nOt! verschuldigde lonen tot beloop van eenloonperiode van maximum 18 dagen op zich rieert.

Het zou goed zijn dat de wet het principe overnemt van de waarborg die derwijze op contractuele grondslag door sommige aannemers aan hun personeel verleend wordt.

Een lid werpt op dat het best aan van een overeenkomst in een bepaalde sector niet voldoende is om de uitbreiding van dit principe tot andere omstandigheden te rechtvaardigen.

De Minister antwoordt dat het wetgevende werk vaak steunt op overeenkomsten die tussen werkgevers en werknemers zijn gesloten.

Een lid zou een betere waarborg willen bekomen voor de lonen van de werknemers in dienst van de onderaannemers en stelt voor artikel 16 te vervangen door het amendement dat in de Senaat werd voorgesteld door de heer de Steixe (Stuk n° 253). Dit amendement strekt ertoe ten voordele van de werknemer in dienst van de onderaannemer het voorrecht op de bedragen die de aannemer nog aan deze laatste verschuldigd is, in te voeren.

De Minister verzet zich tegen dit amendement, dat een terugzending naar de Senaat nodig zou maken. Artikel 16 sluit geenszins de mogelijkheid uit dat de onderaannemers hun risico's onderling zouden dekken om de nieuwe verplichtingen die deze wet hun oplegt te kunnen nakomen.

Verscheidene leden verklaren dat zij niet ingenoren zijn met de in artikel 16 uitgewerkte formule, doch zij sluiten er zich bij aan, omdat zij een bijkomende bescherming oplevert voor het loon van sommige werknemers en omdat het anderzijds praktisch onmogelijk is op korte termijn een ander stelsel uit te werken.

Artikel 16 wordt in stemming gebracht en aangenomen met 11 tegen 2 stemmen.

De artikelen 17 tot en met 25 worden eenparig aangenomen.

Art. 26,

Le Ministre a fait part à la Commissie des phases successives qui ont mené à la rédaction présente de cet article (voir Doc. du Sénat n° 115, pp. 78 à 90).

A la question d'un membre si par le terme « rémunération » il comprend la rémunération en espèces ou la rémunération globale - avantages en nature y compris - le Ministre renvoie à l'article 2.

Toujours au sujet des dispositions de cet article, le Ministre rappelle que deux thèses s'affrontent: d'aucuns estiment qu'il faut donner aux créanciers des moyens beaucoup plus étendus, d'autres au contraire veulent protéger les travailleurs, même si c'est malgré eux, contre l'exploitation dont ils sont les victimes de la part de certains créanciers; par. ex. certains vendeurs de marchandises payables à tempérament.

Le Ministre souligne que les personnes rémunérées par une autre doivent bénéficier d'une protection spéciale car les revenus de leur travail sont plus aisément saisissables par les créanciers que les ressources des autres personnes qui ne sont pas rémunérées par un tiers.

En général, on ne critique guère le minimum exonéré de 5.000 francs. Le texte de l'article 26 est d'ailleurs conforme aux dispositions du Code judiciaire.

Un membre déclare qu'il serait préférable ~ plutôt que de recourir à des catégories échelonnées ~ de s'en tenir à des règles générales ainsi qu'en avait décidé la Chambre lors de l'élaboration du premier texte. Une législation spécifique s'impose pour la réglementation des ventes à tempérament.

Un membre fait remarquer que le texte de l'article 26 est imprécis: la notion de « mois civil » introduite dans le texte de l'article 26, ne convient pas à toutes les situations: quel sera le sort des travailleurs qui ne sont pas rémunérés par mois?

Le Ministre répond que dans ce cas la rémunération mensuelle sera établie par application d'une règle proportionnelle.

L'article 26 a été adopté par 12 voix contre 1.

Les articles 27 à 57 ne donnent pas lieu à discussion et sont adoptés à l'unanimité.

L'ensemble du projet est adopté par 12 voix et une abstention.

Le Rapporteur.

O. LEBAS.

Le Président.

O. BEHOGNE.

Art.. 26,

De Minister brengt de Commissie op de hoogte van de opeenvolgende fasen die de huidige redactie van dit artikel zijn voorafgegaan (zie stuk van de Senaat n° 115, blz. 78 tot en met 90).

In antwoord op de vraag van een lid of onder de term « loon » het 10011 in geld of hct globale loon-voo rdelen in natura inbegrepen - dient te worden verstaan. verwijst de Minister naar artikel 2.

In verband met de bepalingen van dit artikel herinnert de Minister eraan dat er twee tegenstrijdige stellingen zijn: sommigen menen dat de schuldeisers heel wat meer uitgebrede middelen moeten krijgen, anderen willen daartegenover de werknemers - zelfs tegen hun wil inbeschermen tegen de uitbuiting waaraan sommige schuldeisers zich tegenover hen schuldig maken; b.v. sommige verkopers van goederen die op afbetaling worden gekocht.

De Minister wijst erop dat de door een ander beloonde personen een bijzondere bescherming moeten genieten want op hun arbeidsinkomsten kan door de schuldeisers gemakkelijker beslag worden gelegd dan op de inkomsten van anderen die niet door een derde worden beloond.

Over het algemeen wordt geen kritiek uitgebracht op het vrijgestelde minimum van 5.000 frank. De tekst van artikel 26 komt trouwens overeen met de bepalingen van het gerechtelijk wetboek.

Een lid verklaart dan men zich beter houdt bij algemene regels - zoals dit door de Karner bij de uitwerking van artikel 1 besloten was - dan gebruik te maken van categorieën met gradaties. Een speciale wet is nodig om de verkoop op afbetaling te reglementeren.

Een lid merkt op dat de tekst van artikel 26 niet duidelijk is: het begrip « kalendermaand », dat in de tekst van artikel 26 is opgenomen, past niet in alle omstandigheden; wat is het lot van werknemers die niet per maand worden betaald?

De Minister antwoordt dat in dit geval het maandelijkse loon vastgesteld zal worden door toepassing van het evenredigheidsbeginsel.

Artikel 26 wordt aangenomen met 12 tegen 1 stem.

De artikelen 27 tot en met 57 geven geen aanleiding tot besprekking en worden eenparig aangenomen.

Het ontwerp in zijn geheel wordt aangetrouw met 12 stemmen en één onthouding.

De Vez'slaggevet.

O. LEBAS.

De Voorzitter.

O. BEHOGNE.